

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **TATRANUS s. r. o.**, se sídlem Hrobčice – Mrzlice 30, zastoupená Mgr. Michalem Žibřidem, advokátem se sídlem Údolní 2997, Tábor, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 10. 2018, č. j. 45164/18/5200-11432-711891 a č. j. 45174/18/5200-11432-711891, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 3. 2019, č. j. 15 Af 65/2018 - 34,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 3. 2019, č. j. 15 Af 65/2018 - 34, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2018, č. j. 45164/18/5200-11432-711891, jímž bylo změněno rozhodnutí Finančního úřadu pro Ústecký kraj ze dne 12. 3. 2018, č. j. 495640/18/2514-50523-507835, kterým byla žalobkyni doměřena daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2011 vyšší o částku 303 240 Kč a sděleno penále z doměřené daně ve výši 60 648 Kč. Zároveň se domáhala i zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2018, č. j. 45174/18/5200-11432-711891, jímž bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Finančního úřadu pro Ústecký kraj ze dne 12. 3. 2018, č. j. 502550/18/2514-50523-507835, kterým byla žalobkyni doměřena daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2012 vyšší o 62 320 Kč a sděleno penále z doměřené daně ve výši 12 464 Kč (dále jen „napadená rozhodnutí žalovaného“).

[2] Krajský soud v Ústí nad Labem v záhlaví označeným usnesením (dále jen „krajský soud“ a „napadené usnesení“) řízení o žalobě proti oběma napadeným rozhodnutím zastavil podle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“). V odůvodnění uvedl, že jelikož žalobkyně podala žalobu proti dvěma napadeným rozhodnutím žalovaného, vznikla jí podle § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích povinnost uhradit soudní poplatek ve výši 2 x 3000 Kč. Žalobkyně s podáním žaloby soudní poplatky ve výši 2 x 3000 Kč neuhradila. Krajský soud ji proto usnesením ze dne 12. 11. 2018, č. j. 15 Af 65/2018 - 24 vyzval k zaplacení soudních poplatků ve lhůtě patnácti dnů od doručení usnesení a poučil ji, že jinak bude řízení zastaveno (dále jen „usnesení č. j. 15 Af 65/2018 - 24“). Vzhledem k tomu, že žalobkyně krajskému soudu sdělila, že její poplatková povinnost za žalobu proti oběma napadeným rozhodnutím činí 3000 Kč a že soudní poplatek zaplatila včas, aniž by však specifikovala (přesto, že k tomu byla vyzvána), za které ze dvou napadených rozhodnutí, krajský soud vzal soudní poplatky za zaplacené ve výši 2 x 1500 Kč, tedy ve výši nedostatečné.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] V kasační stížnosti žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) namítá, že krajský soud formalisticky aplikoval zákon o soudních poplatcích, jelikož poplatková povinnost za žalobu proti každému dodatečnému platebnímu výměru v daňových věcech např. za posledních 6 let by ve svém součtu znamenalo odepření spravedlnosti. Stěžovatelka odkázala na nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 664/03, a obdobně i na sp. zn. II. ÚS 745/06 ze dne 17. 5. 2007 a sp. zn. I. ÚS 43/07 ze dne 26. 9. 2007, v nichž bylo určeno, že interpretace zákona o soudních poplatcích, podle níž je účastník řízení povinen platit soudní poplatek za každé žalobou napadené správní rozhodnutí, i když jde o rozhodnutí, která jsou skutkově a právně zcela identická, týkají se týchž účastníků a jsou vydána týž den stejným správním orgánem, je disproporční a protiústavní. Tímto výkladem dochází k porušení čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Krajský soud omezil stěžovatelku v přístupu k soudu. Stěžovatelka požádala Nejvyšší správní soud, aby Ústavnímu soudu podal návrh na zrušení § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích pro rozpor s ústavním pořádkem. Dále upozornila, že postup krajského soudu v jejím případě je v rozporu s běžnou praxí soudu, jelikož ten v minulosti požadoval zaplacení poplatku ve výši 3000 Kč v situacích, kdy byly žalobou napadeny desítky rozhodnutí žalovaného. Napadené usnesení odporuje legitimnímu očekávání stěžovatelky. Stěžovatelka dále namítá, že je nesporné, že jeden soudní poplatek ve výši 3000 Kč uhradila, krajský soud měl proto alespoň v řízení o žalobě proti jednomu napadenému rozhodnutí pokračovat.

[4] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že se s výkladem stěžovatelky neztotožňuje a souhlasí s napadeným usnesením a postupem krajského soudu, který vyměřil poplatek ve výši 3000 Kč za každé žalobou napadené rozhodnutí, celkem tedy 6000 Kč. Napadená rozhodnutí se sice týkala stejného druhu daně, avšak za různá zdaňovací období, takže stěžovatelka mohla vyměření dvou poplatků očekávat. Ačkoliv krajský soud vyzval stěžovatelku ke sdělení, za které napadené rozhodnutí zaplatila soudní poplatek, ta trvala na svém právním názoru, že její poplatková povinnost se rovná 3000 Kč, protože podala pouze jednu žalobu. Žalovaný dále odkázal na usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2130/15 ze dne 29. 3. 2016, podle kterého § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích

obsahuje jednoznačně formulované pravidlo pro stanovení poplatkové povinnosti za žalobu podanou proti správnímu rozhodnutí, a nelze je proto vyložit tak, že se výše soudního poplatku neodvíjí od počtu napadených správních rozhodnutí. Na této situaci nic nemění ani dřívější nálezová judikatura Ústavního soudu vydaná v době jiného znění zákonné úpravy. Řízení o žalobě stěžovatelky tak bylo zastaveno v souladu se zákonem.

III. Právní posouzení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatelka je oprávněna k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[6] Důvodnost kasační stížnosti vážil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

III.A Vady řízení před soudem

[7] Nejvyšší správní soud ze soudního spisu krajského soudu zjistil, že krajský soud v usnesení č. j. 15 Af 65/2018 - 24 vydaném vyšším soudním úředníkem stěžovatelku poučil, že „*proti tomuto usnesení není odvolání přípustné*“ a dále, že „*proti tomuto usnesení lze podat námitky do 15 dnů*,“ které „*se podávají u Krajského soudu*“ a „*rozhodne o nich předseda senátu*“. Stěžovatelka dne 14. 11. 2018 reagovala na usnesení č. j. 15 Af 65/2018 - 24 vyjádřením, že jelikož podala pouze jednu žalobu a krajský soud nevyloučil jedno z napadených rozhodnutí k samostatnému projednání, vzniká jí poplatková povinnost ve výši 3000 Kč, a tuto částku také uhradila (dále jen „vyjádření“). Krajský soud dne 1. 12. 2018 přípisem soudce stěžovatelce sdělil, že podle § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích je stěžovatelka povinna zaplatit 2 x 3000 Kč a požádal ji o uvedení, za které z napadených rozhodnutí má považovat poplatek za uhrazený.

[8] Nejvyšší správní soud dospěl na základě shora popsaného postupu krajského soudu k závěru, že v předcházejícím řízení před soudem nebyla dodržena zásadní procesní pravidla. Řízení před krajským soudem tak bylo stiženo procesní vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Kasační stížnost je proto důvodná. Své závěry Nejvyšší správní soud blíže odůvodňuje níže.

[9] Podle § 9 odst. 2 zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o vyšších soudních úřednících“) „*proti rozhodnutí vydanému vyšším soudním úředníkem v občanském soudním řízení nebo soudním řízení správním, proti němuž nelze podat odvolání, odpor nebo námitky podle občanského soudního řádu, může účastník řízení podat námitky do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení. V námitkách nelze uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy. O těchto námitkách rozhodne předseda senátu, který rozhodnutí vydané vyšším soudním úředníkem bez jednání potvrdí nebo změní. Proti rozhodnutí předsedy senátu o námitkách, o odmítnutí námitek nebo o zastavení námitkového řízení, není odvolání přípustné. Doručené rozhodnutí vyššího soudního úředníka, proti kterému již není možné podat*

námitky, je v právní moci. Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, použijí se na námitkové řízení ustanovení upravující odvolání podle občanského soudního řádu obdobně."

[10] Ze spisu krajského soudu vyplývá, že stěžovatelka svým vyjádřením nesouhlasně reagovala na usnesení č. j. 15 Af 65/2018 - 24. Odůvodnila v něm, proč zaplatila soudní poplatek pouze ve výši 3000 Kč. Ačkoliv své vyjádření neoznačila jako námitku směřující proti usnesení č. j. 15 Af 65/2018 - 24, ze skutečného obsahu tohoto vyjádření lze dovodit, že v řízení vyvstala sporná právní otázka. Stěžovatelka s právním názorem krajského soudu vyjádřeným v usnesení č. j. 15 Af 65/2018 - 24 nesouhlasila a vznesla proti němu svůj „protest", který podepřela vlastním právním názorem. Materiálně šlo nepochybně o opravný prostředek. Jak již zdejší soud mnohokrát uvedl, „*adresáti veřejných subjektivních práv a povinností v oblasti veřejné správy jsou v převážné většině právní laici, na nichž nelze vyžadovat, aby své žádosti formulovali zcela pregnantně a pojmenovávali věci přesnými zákonnými termíny, případně dokonce citovali v žádostech přesná zákonná ustanovení.* [...] *Platí totiž zásada, že podání je nutno vždy posuzovat podle jeho skutečného obsahu (k čemu směřuje), nikoliv formálního označení.*" (rozsudek ze dne 11. 9. 2008, č. j. 1 As 30/2008 - 49). Ze skutečného obsahu vyjádření stěžovatelky lze tedy dovodit, že proti usnesení č. j. 15 Af 65/2018 - 24 podala opravný prostředek, kterým je podle § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících námitka. Jako s takovou se s ní měl krajský soud také vypořádat.

[11] Ze spisu dále vyplývá, že krajský soud na námitku reagoval přípisem soudce, ve kterém znovu informoval o povinnosti stěžovatelky zaplatit poplatek ve výši 2 x 3000 Kč a požádal o sdělení, za které z napadených rozhodnutí má považovat poplatek za uhrazený. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že takový přípis nelze po formální ani materiální stránce považovat za náležité rozhodnutí o námitce podle § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících. Krajský soud měl rozhodnutím předsedy senátu usnesení č. j. 15 Af 65/2018 - 24 potvrdit, nebo změnit a náležitě se vypořádat s tvrzeními, které ve své námitce stěžovatelka uvedla.

[12] Podle Nejvyššího správního soudu tedy krajský soud nepostupoval v souladu s § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících, čímž porušil platná procesní pravidla, proto bylo třeba se dále zabývat otázkou, zda toto pochybení mohlo zapříčinit nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.

[13] Nejvyšší správní soud shledal, že krajský soud svým postupem ve svém důsledku odepřel stěžovatelce právo na soudní ochranu tím, že v situaci, kdy podala námitku proti usnesení č. j. 15 Af 65/2018 - 24 vydané vyšším soudním úředníkem, jí nedal možnost, aby vyvstalou právní otázku posoudil k tomu funkčně příslušný předseda senátu. V rozhodnutí o námitce by zároveň předseda senátu byl povinen stanovit novou lhůtu k zaplacení soudního poplatku tak, aby stěžovatelka poté, co sezná jeho právní názor, měla příležitost na něj v řízení před krajským soudem adekvátně reagovat, tj. soudní poplatek, ať už v jakékoliv výši, v souladu s právním názorem soudu zaplatit, či nikoliv, nebo uplatnit další procesní nástroje, které jí v souvislosti s placením soudních poplatků skýtá zákon (např. požádat o osvobození od soudních poplatků). Při náležitém rozhodnutí o námitce předsedou senátu by tak nutně nemuselo dojít k úplnému či částečnému zastavení řízení o žalobě stěžovatelky.

[14] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že vady v řízení před soudem mají v tomto případě za následek nezákonnost napadeného usnesení, jímž krajský soud zastavil řízení o žalobě.

III.B Výše soudního poplatku

[15] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkami stěžovatelky, která se podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. domáhá zrušení napadeného usnesení z důvodu nezákonného zastavení řízení.

[16] Stěžejní otázkou v posuzovaném případě je, zda lze § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích vykládat tak, že stěžovatelka byla v řízení o žalobě povinna zaplatit soudní poplatek ve výši 3000 Kč i přesto, že žaloba směřovala proti dvěma rozhodnutím žalovaného.

[17] Podle § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích ve znění zákona č. 218/2011 Sb. „*je-li ve věcech správního soudnictví podána žaloba proti více rozhodnutím, je každé napadené rozhodnutí samostatným základem poplatku; to platí obdobně pro návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části*."

[18] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 10 As 101/2018 - 32, „*je výklad tohoto ustanovení jednoznačný. Ve spojení s položkou 18 sazebníku soudních poplatků (příloha k cit. zákonu) je tedy každé napadené rozhodnutí samostatným základem soudního poplatku, což v praxi znamená, že se soudní poplatek ve výši 3000 Kč vynásobí počtem žalobou napadených rozhodnutí (multiplikace soudního poplatku).*"

[19] Otázkou výkladu § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích v citovaném znění se již několikrát Nejvyšší správní soud zabýval (srov. rozsudek ze dne 9. 5. 2018, č. j. 10 As 101/2018 - 32, rozsudek ze dne 5. 5. 2016, č. j. 5 As 238/2015 - 30, rozsudek ze dne 19. 7. 2012, č. j. 2 Afs 16/2012 - 23, či rozsudek ze dne 18. 4. 2013, č. j. 1 As 181/2012 - 21). Tato již ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu odráží právní názor vyslovený Ústavním soudem v usnesení ze dne 29. 3. 2016, sp. zn. II. ÚS 2130/15. V tomto usnesení Ústavní soud po změně právní úpravy účinné ke dni 1. 9. 2011 částečně navázal na smysl své dosavadní judikatury (viz nález ze dne 29. 1. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 69/06), ačkoliv ta se stala v důsledku změny zákona překonanou.

[20] Jelikož právní úprava účinná do 31. 8. 2011 připouštěla vícero interpretací, Ústavní soud na jejím základě dovodil, že v případě žaloby napadající vícero správních rozhodnutí, pokud se tato rozhodnutí týkají jednoho případu a řeší shodně stejnou právní otázku ve vztahu k témuž žalobci, je třeba soudní poplatek za takovou žalobu vybrat pouze jednou [srov. zejm. nález ze dne 29. 1. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 69/06, nález ze dne 16. 3. 2006, sp. zn. I. ÚS 664/03, obdobně i nález sp. zn. II. ÚS 745/06 ze dne 17. 5. 2007 a nález sp. zn. I. ÚS 43/07 ze dne 26. 9. 2007]. Na tuto judikaturu Ústavního soudu odkazuje stěžovatelka.

[21] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu po 1. 9. 2011 však současné znění § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích zní naprosto

jednoznačně a neposkytuje žádný prostor pro vícero výkladů. Proto nelze aplikovat dřívější judikaturu vykládající zákon ve znění před 1. 9. 2011 (k nepoužitelnosti staré judikatury aplikující zákon o soudních poplatcích ve starém znění srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2012, č. j. 2 Afs 16/2012 - 23).

[22] Jak již uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 5. 2018, č. j. 10 As 101/2018 - 32, je možné čelit problému multiplikace soudního poplatku podle § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích zejména ústavně konformní aplikací § 36 odst. 3 s. ř. s. Tedy *„je nutno upozornit, že Ústavní soud v nálezu Pl. ÚS 69/06 neargumentoval, že by multiplikace soudních poplatků byla vždy protiústavní, ale naopak vycházel z toho, že zákon tehdy umožňoval vícero výkladů, pročež je nutno volit výklad ve vztahu k žalobci nejpříznivější. Jakkoliv je tedy judikatura vztahující se k právní úpravě před 1. 9. 2011 překonaná, nelze opomíjet smysl historické judikatury Ústavního soudu. Tento smysl přetrval, neboť vyvěrá z ústavních požadavků spravedlivého procesu. Úprava poplatkové povinnosti či osvobození od ní představuje totiž jeden ze základních momentů podmiňujících právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 Listiny. Výklad § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích ‚nesmí tedy vést k neodůvodněnému či zcela svévolnému omezení či zbavení práva dotčeného jednotlivce domáhat se ochrany svých práv soudní cestou (denegatio iustitiae)‘ (usnesení ze dne 29. 3. 2016, sp. zn. II. ÚS 2130/15, bod 16, obecně pak body 16-18). Za stávající právní úpravy lze čelit problému multiplikace soudního poplatku zejména ústavně konformní aplikací § 36 odst. 3 s. ř. s. Jedná se zejména o možnost soudu přiznat částečné osvobození od soudních poplatků. Lze připomenout, že § 36 odst. 3 s. ř. s. počínaje 1. 1. 2012 umožňuje částečné osvobození od soudního poplatku (na rozdíl od právní úpravy dřívější).“*

[23] Podle § 36 odst. 3 věty prvé a druhé s. ř. s. *„účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno*.“

[24] Jak však dále odůvodňuje rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 10 As 101/2018 - 32, *„výše soudního poplatku, jejímž základem je více napadených rozhodnutí ve smyslu § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích, není sama o sobě důvodem pro osvobození od soudního poplatku.“* Nicméně *„u majetné osoby, která by v případě úhrady soudního poplatku ve výši 3000 Kč vůbec nemohla zavdat důvody k úvahám byť jen o dílčím osvobození, může nastat situace, že soud bude muset rozhodnout o dílčím osvobození ve vztahu k úhradě poplatku ve výši desetitisíců či statisíců*.“

[25] Desátý senát Nejvyššího správního soudu se v tomto smyslu opírá o úvahy, dle něhož úkolem obecného soudu *„není pouze mechanicky aplikovat“* pravidlo obsažené v § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích, *„a tedy v ustanovení položky 18 bodu 2 písm. a) sazebníku poplatků stanovenou výši poplatku za žalobu "proti rozhodnutí správního orgánu" násobit počtem žalobou napadených rozhodnutí, a to bez ohledu na jeho konečnou výši, ale v tomto ohledu současně i vážit, zda v daném konkrétním případě, při zohlednění specifických okolností případu (předmět a povaha řízení, výše žalobní částky, majetkové i osobní poměry žalobce) není namístě "tvrdost" aplikovaného pravidla zmírnit, a to (na základě návrhu dotčeného jednotlivce) uplatněním za tímto účelem v soudním řádu správním zakotvených procesních nástrojů, ať již cestou částečného, či úplného osvobození od soudních poplatků (§ 36*

odst. 3), případně rozložením jejich platby ve formě splátek“ (shora citované usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2016, sp. zn. II. ÚS 2130/15).

[26] V případě stěžovatelky krajský soud v usnesení č. j. 15 Af 65/2018 - 24 vyzval k zaplacení soudních poplatků ve výši 2 x 3000 Kč ve lhůtě patnácti dnů od jeho doručení. Stěžovatelku poučil, že „*má-li poplatník za to, že jsou u něj splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, může u soudu podat návrh, aby mu bylo přiznáno osvobození od soudních poplatků, a to i se zpětnou účinností. Jestliže soud jeho návrhu vyhoví, je zproštěn povinnosti platit soudní poplatky*.“ Ze spisu krajského soudu však nikterak nevyplývá, že by stěžovatelka v řízení o žalobě podle § 36 odst. 3 s. ř. s. požádala o částečné či úplné osvobození od soudních poplatků. V řízení ani netvrdila žádné skutečnosti, které by byly relevantní pro posouzení otázky, zda ve vztahu k výši soudních poplatků disponuje dostatečnými prostředky k jejich úhradě. Nadto se nejedná ani o případ, v němž by násobek soudního poplatku za žalobu proti několika napadeným správním rozhodnutím dosahoval výše desetitisíců či statisíců. Stěžovatelka se žalobou domáhala zrušení pouze dvou rozhodnutí žalovaného. Musela by tedy tvrdit a prokázat, že vzhledem k jejím majetkovým poměrům by jí byl upřen přístup k soudní ochraně, pokud by po ní byla požadována úhrada soudního poplatku ve výši 2 x 3000 Kč, tj. 6000 Kč, ale nikoliv již v případě poplatku 3000 Kč, který v řízení před krajským soudem bez dalšího na výzvu uhradila. Nejvyšší správní soud se proto v tomto ohledu ztotožňuje s posouzením krajského soudu, že podle § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích vzniká poplatková povinnost za každé správní rozhodnutí žalobou napadené.

[27] Relevantní není ani námitka stěžovatelky, že napadené usnesení je nezákonné, protože žalovaný rozhodl dvěma totožnými rozhodnutími vydanými ve stejný den, což považuje za důvod pro to, aby podléhala jedinému poplatku. Jak již Nejvyšší správní soud vysvětlil v citovaném rozsudku č. j. 10 As 101/2018 - 32, „*požadavek, aby žalovaný při své rozhodovací činnosti zvažoval, že proti jeho rozhodnutí mohou být podány žaloby, a aby tak z důvodu potenciální výše soudního poplatku vždy spojoval rozhodnutí o odvoláních,* [...] *nemůže obstát. Stejně tak nespojení vícero odvolání v jedno rozhodnutí nemůže automaticky odůvodnit snížení soudních poplatků na základě částečného osvobození. Ostatně významnou motivací pro žalovaného, aby zásadně bral eventuální řízení o žalobě v potaz, je hrozící povinnost hradit náklady řízení procesně úspěšnému žalobci. Pokud totiž žalovaný o věci nerozhodne jedním rozhodnutím, vystaví se riziku, že mu v případě úspěchu žalobce u správního soudu bude uložena povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení, a to včetně uhrazeného soudního poplatku*.“ Nejvyšší správní soud dále zdůrazňuje, že samozřejmě není vyloučeno, že by správní orgán mohl šikanózně rozhodovat mnoha rozhodnutími tak, aby znemožnil daňovému subjektu bránit se žalobou u soudu, neboť daňový subjekt by nebyl s to uhradit soudní poplatek. Tak tomu ale zjevně v této věci není, dvojnásobek soudního poplatku patrně nebrání stěžovatelce uhradit celou výši poplatku 6000 Kč za žalobu proti oběma napadeným rozhodnutím, byla-li schopna uhradit 3000 Kč. I přesto, pokud by snad taková situace nastala, poskytuje § 36 odst. 3 s. ř. s. efektivní ochranu práv žalobkyně a zaručí přístup k soudu.

[28] Nejvyšší správní soud neshledal opodstatněným návrh stěžovatelky na přezkum ústavnosti dotčeného § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích. Jeho podstatou se Ústavní soud ve své judikatuře již zabýval, jak vyplývá z jeho výše citovaných rozhodnutí.

[29] Důvodná není ani námitka stěžovatelky, že napadené usnesení zasahuje do jejího legitimního očekávání, jelikož krajský soud rozhodoval v rozporu se svou běžnou praxí. Nejvyšší správní soud výše vysvětlil, jaké důsledky jsou spojené se změnou právní úpravy nastalou ke dni 1. 9. 2011. Tuto změnu zákona a její promítnutí v praxi nelze vnímat jako zásah do legitimního očekávání stěžovatelky.

[30] Námitka, že stěžovatelka jeden soudní poplatek ve výši 3000 Kč uhradila, a krajský soud proto měl alespoň v řízení o žalobě proti jednomu z napadených rozhodnutí přistoupit k meritornímu přezkumu, je bezpředmětná, jelikož krajský soud v návaznosti na usnesení č. j. 15 Af 65/2018 - 24 postupoval nesprávně. Lze však dodat, že pokud by stěžovatelka pouze bez dalšího zaplatila soudní poplatek 3000 Kč a nikterak námitkou nebrojila proti usnesení č. j. 15 Af 65/2018 - 24, výzva krajského soudu ke sdělení, ve vztahu ke kterému z napadených rozhodnutí soudní poplatek uhradila, by sama o sobě byla zcela legitimní a v souladu s ochranou práva stěžovatelky na co nejširší přístup k soudu.

IV. Závěr a náklady řízení

[31] Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s větou první před středníkem § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[32] Krajský soud bude vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Vzhledem k procesnímu pochybení v řízení to znamená, že předseda soudu rozhodne podle § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících o námitce stěžovatelky a stanoví jí patnáctidenní lhůtu k zaplacení soudního poplatku od doručení takového rozhodnutí. Poučí ji zároveň o možnosti požádat o osvobození od soudního poplatku.

[33] V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů tohoto řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. srpna 2019

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu